

Keldermanagement

Grote mestput vraagt aandacht

Mestopslag in grote kelders vraagt management. Maar daar is nog niet iedereen zich voldoende van bewust. Een aantal aandachtspunten.

Tekst: Wilbert Beerling – Foto's: Wilbert Beerling, Gertjan Zevenbergen

Bedrijven groeien, stallen worden groter en de mestkelders groeien mee. Vanwege het belang van optimale mineralenbenutting, is mestopslag voor een langere periode wenselijk. Sowiezo gelden door aangescherpte wetgeving steeds kortere uitrijperiodes. En denk ook eens aan groeiende bedrijven die bij nieuwbouw dikwijls tegen de grenzen van het bouwblok aanlopen. Daardoor is veel mestopslag onder de stal interessant. In oudere stallen wordt de mest vaak gemixt met een aftakas-aangedreven mixer. In verhouding tot de inhoud van de kelder, heeft zo'n mixer overcapaciteit. Een stal, volledig onderkelderd, van 65 bij 45 meter met een kelder van 2,5 meter diep bergt bijna 7.400 kuub mest. De mixcapaciteit wordt afgestemd op de inhoud en overcapaciteit is niet meer aan de orde.

Bredere loopgangen

Kelders onder grote stallen bestaan uit meer kanalen. Zo'n kanaal mag niet langer zijn dan 500 meter. Door bredere loopgangen voor de koeien worden de kanalen ook breder. Vier meter is niet ongewoon. Maar om de mest in een kelder goed te mixen zijn de kanalen bij voorkeur 2,5 meter diep en 2,5 meter breed, aldus Gerrit Peters van DISTRIMEX, leverancier van mestpompen, mixers en scheiders. De kanalen in een hedendaagse stal zijn dus verre van ideaal. "Komt er een korst op de mest in een kanaal van 500 meter, dan ben je nagenoeg kansloos", zegt Peters. Bij zo'n opslag is management nodig om de mest homogeen, en los te houden. En dat is op veel bedrijven belangrijker dan ooit, omdat veel mest gescheiden wordt. Homogene mest geeft

een beter scheidingsresultaat. Bovendien bemoeilijkt het instrooien van de diep-strooiselboxen met droge fractie het mixen vanwege kegelvorming langs de kelderwanden.

Wie droge fractie in de boxen strooit, maakt het zichzelf dus iets moeilijker. Om de kegelvorming langs de kelderwanden te voorkomen moet zeer regelmatig gemixt worden en nog belangrijker is tijdig beginnen met mixen.

Een probleem daarbij is dat niet gemixt kan worden in de eerste periode na het legen van de kelder. Dan staat de mixer immers niet onder de mest. Dat probleem speelt vooral bij veehouders die hun mest laten uitrijden door de loonwerker. Zelf kun je ervoor kiezen om de put niet tot de bodem leeg te rijden. Peters van DISTRIMEX: "De loonwerker maakt de put tot op de bodem leeg."

Overigens kan mestscheiding het mixen ook vergemakkelijken. Je kunt er immers voor kiezen om de dunne fractie terug te pompen in meerdere keldercompartimenten. Zo kun je de dikte van de mest wat sturen.

Dichte vloer

Wie mest zorgeloos wil mixen en scheiden, kan het best een stal met een dichte vloer bouwen. De schuif brengt alle mest naar een afstort aan het einde van de stalgangen. Bij een stal van 40 bij 40 meter zou die afstort 2 meter diep en 4 meter breed kunnen zijn. Dat betekent een inhoud van 320 kuub. In zo'n kelder staat al na enkele dagen voldoende mest om te kunnen mixen en je kunt zelfs dagelijks mest scheiden. Je scheidt dan verse, homogene mest.

Dagverse mest geeft tevens een beter scheidingsresultaat. Heb je een dichte vloer met afstortkelder, scheidt je alle mest en sla je de dunne fractie vervolgens in een silo op, dan kun je de mest ook altijd mixen. De dunne fractie uit rundveedrijfmest hoeft namelijk niet te mixen.

Maar opslag buiten de stal en een dichte vloer zijn vanwege andere praktische zaken eerder uitzondering dan regel. Vaak kiest een veehouder voor een opslag onder de stalvloer en scheidt hij een deel van de mest voor boxvulling.

Mixpunt

Om beter te kunnen mixen in grote kelders, ontwikkelde DISTRIMEX samen met Stalbouw.nl en MBS Beton een verdiepte mixput. Omdat het belangrijk is om in een grote kelder snel en regelmatig te mixen, moet de mixer ook onder de mest staan. Is dat niet het geval, dan functioneert de mixer niet. De door de drie partijen bedachte mixput moet dat oplossen. De mixput is namelijk een prefab-element waarin de elektrische mixer 80 centimeter lager staat dan de keldervloer. In het element zitten rails om een elektrische mixer te laten zakken. Zo'n elektrische mixer heeft, vergeleken met een door een trekker aangedreven mestmixer, een lagere energieconsumptie en je hebt de mogelijkheid om een tijdsklok te gebruiken, zodat er met regelmaat wordt gemixt. Vaker mixen resulteert bovendien in vervluchtiging van kleinere porties ammoniak. Waar de mixer de mest moet drukken, loopt het element 30 graden op totdat hij weer aansluit op de putvloer. Zo kan al gemixt worden als er zo'n 20 centimeter mest in de kelder staat.

← Een elektrische Bauer-mixer hangt in twee profielen en is daardoor makkelijk uit de put te halen voor reparatie of onderhoud.

Door de mixer verdiept te plaatsen, staat hij snel onder mest. Je kunt dan al gaan mixen als er zo'n 20 cm mest in de put zit.

